

НАВІЖИ
Молодці
Українці!

Квітень
2016

Дніпро

Український Ювілейний Місячник

Квітень
2016

ISBN:

Видавництво “Навіки”
© Василь Пишний

Костянтин ДУМИТРАШКО

* * *

Чорнії брови, карії очі,
Темні, як нічка, ясні, як день!
Ой очі, очі, очі дівочі,
Де ж ви навчились зводить людей?
Ой очі, очі, очі дівочі,
Де ж ви навчились зводить людей?
Вас і немає, а ви мов тута,
Світите в душу, як дві зорі.
Чи в вас улила якась отрута,
Чи, може, справді ви знахарі?
Чи в вас улила якась отрута,
Чи, може, справді ви знахарі?
Чорнії брови – стрічки шовкові,
Все б тільки вами я любувався.
Карії очі, очі дівочі,
Все б тільки я дивився на вас!
Карії очі, очі дівочі,
Все б тільки я дивився на вас!
Чорнії брови, карії очі!
Страшно дивитись підчас на вас:
Не будеш спати ні вдень, ні вночі,
Все будеш думать, очі, про вас.
Не будеш спати ні вдень, ні вночі,
Все будеш думать, очі, про вас.

КВІТЕНЬ

В цьому місяці виповнюється **130** років із дня смерті **Думитрашко Костянтина Дмитровича** (1814–1886), українського письменника, поета

2

– **125** років від дня народження **Тита Трохимовича Демиденка** (1891–1959), українського вченого у галузі рослинництва

3

Неділя 3-тя Великого посту.
Хрестопоклонна. Гл. 3

4

– **100** років від дня народження **Костянтина Борисовича Яцимирського** (1916–2005), українського хіміка-неорганіка

5

– **135** років від дня народження **Дмитра Миколайовича Ревуцького** (1881–1941), українського композитора, музикознавця, фольклориста.

Закінчив історико-філологічний факультет Київського університету (1906). У 1906–1909 викладав у Ревелі (Таллінн), 1909 повернувся до Києва, викладав у гімназіях, а після 1917 – у 49-й трудовій школі.

У 1918–1932 рр. професор Київського Музично-Драматичного Інституту ім. М. Лисенка, викладав орфоепіку, вів курс історії пісні. В 1921 став одним із організаторів Комітету пам'яті

М. Д. Леонтовича.

З г о д о м
переслідуваний
радянською владою за
«буржуазний
націоналізм» та
розповсюдження
«петлюрівської ідеології».

1939 був вражений
інсульт, імовірною
причиною якого було
викрадення майже
готової книги про
українських кобзарів.

Через перенесений
інсульт Д. Ревуцький
не зміг евакуюватися, й залишився в Києві,
що мало рокові наслідки.

*Олександра Дмитрівна
та Микола Гаврилович
Ревуцькі, 1905 рік*

29 грудня 1941 був вбитий агентом НКВС
у власній квартирі разом з дружиною.

– 110 років від дня народження **Анатолія
Івановича Шияна** (1906–1992), українського
прозаїка, драматурга

6

– 295 років тому (1721) відбулась
незаконна ліквідація Київської митрополії.

В 1685 році Гетьман Лівобережної
України Іван Самойлович скликав у
липні у Києві церковний собор, проте
Константинопольський патріарх не дав
згоди на його проведення, а ієрархи

Київської православної митрополії, обізнані із промосковською орієнтацією кандидата, на вибори митрополита не з'явилися. Всупереч православним канонам, миряни, що прибули на собор, — переважно посланці та прихильники гетьмана, — без ієрархів обрали Гедеона Четвертинського митрополитом Київським, а той одразу визнав верховенство Московського патріарха. І хоча владики негайно зібралися у Києві на інший собор і на ньому визнали вибори митрополита неканонічними та нелегітимними, їхній протест не мав наслідків.

У жовтні Четвертинський на чолі великої делегації прибув до Москви, а 8 листопада патріарх Московський Іоаким у присутності царів Івана та Петра висвятив його на митрополита Київського. При цьому Гедеон присягнув не бути під послуханням у Константинопольського патріарха і цим розірвав канонічний зв'язок Київської православної митрополії з її Церквою-матір'ю.

У травні 1686 р. Константинопольський патріарх Діонісій, усупереч канонам православ'я, під тиском уряду Османської імперії видав московським дипломатам грамоту про передачу Московському патріарху архіпастирства над Київським митрополичим престолом. В обмін на цю грамоту царські послы передали Діонісію

200 золотих монет і 120 соболиних шкурок (у розписці про отримання того хабара патріарх назвав його «милостинею»), Собор Константинопольського патріархату не визнав «переуступки» Діонісієм Київської митрополії і за порушення канонів позбавив його патріаршого сану.

27 січня 1688 р. Московський патріарх заборонив Гедеонові іменуватися «митрополитом Київським, Галицьким і всієї Русі», вилучив з-під його влади Чернігівську єпархію та найбільші монастирі Київської православної митрополії — Києво-Печерський, Полоцький Богоявленський і Межигірський Спасо-Преображенський. А невдовзі була запроваджена московська цензура на видання друкарні Києво-Печерського монастиря.

Гедеон Святополк-Четвертинський помер у Києві 6 квітня 1690 р. У 1692—1703 роках усі православні єпархії на українських землях у складі Речі Посполитої перейшли до Київської уніатської митрополії. Київська православна митрополія на території Російської імперії була ліквідована 1721 р.

Після входження до складу РПЦ українська церква швидко відчула на собі традиційні для авторитарної Москви речі, наприклад, цензуру, яку наполегливо нав'язували видавництву Києво-Печерської лаври уже з кінця XVII століття. З

приходом до влади царя-самодура Петра І українська церква, підпорядкована МП, втратила рештки самостійності. Було брутально порушено таємницю сповіді, а сама церква фактично перетворилася на окремий відділ таємної поліції Російської імперії, виконуючи водночас функції міністерства великодержавної пропаганди і одного з основних інструментів русифікації підкорених Московією народів. Відповідна тенденція посилилася після того, як у 1721-му інститут патріарха в РПЦ було замінено Синодом, що завершило формальну деградацію РПЦ та її перетворення на державну інституцію, контрольовану обер-прокурором – світським державним чиновником, якого називали царським оком.

– **180** років від дня народження **Миколи Васильовича Скліфосовського** (1836, хутір поблизу м. Дубоссари – 1904), українського хірурга.

Народився в сім'ї бідного канцеляриста. Виховувався в притулку для сиріт.

Навчався в Одеській гімназії, Московському університеті.

По закінченні Московського університету (1859) повернувся на батьківщину, працював в Одеській міській лікарні, у 1870–1871 рр. – професор Київського університету.

1863 року отримав ступінь доктора

медицини, захистивши дисертацію «Про кров'яну приматочну пухлину».

З 1866 року – в закордонному відрядженні, стажувався в Англії, Франції, Німеччині. Як військово-польовий хірург брав участь в австро-пруській та франко-пруській війнах. Учасник російсько-турецької війни 1877–1878, де працював разом з хірургом Миколою Пироговим. Після завершення воєнних дій на Балканах працював професором у Московському університеті, завідувачем хірургічної клініки, яку розбудував і перетворив у потужний лікувальний комплекс (нині – Московський міський науково-дослідний інститут швидкої допомоги імені М. В. Скліфосовського). З ініціативи вченого в Росії почали періодично проводитися з'їзди хірургів. 1897 року провів у Москві XII Міжнародний з'їзд хірургів.

Був визначним військово-польовим хірургом, один із перших запровадив асептику та антисептику у хірургічній практиці, сприяв жіночій медичній освіті, організації медичного факультету при університеті в Одесі.

За ініціативою Скліфосовського було оголошено серед лікарів збирання коштів на побудову пам'ятника М. І. Пирогову в Москві. На його прохання відомий скульптор Шервуд безплатно створив прекрасну модель пам'ятника, який і було поставлено перед

будинком хірургічної клініки на Дівочому полі.

У зв'язку з важкою хворобою 1900 року повернувся в Україну, оселився у своєму маєтку «Відрада» поблизу с. Яківці (нині – частина Полтави), де й скінчив свої дні. Маєток дістався його дружині від українських родичів. Скліфосовський висадив там сад, який на міжнародній виставці плодівництва в Петербурзі в 1894 році назвали «Полтавською Швейцарією». Першим у Полтаві почав вирощувати хміль, купив в Баварії міні-броварню. Селян Микола Васильович лікував безкоштовно. На свої кошти побудував госпіталь для інвалідів російсько-турецької війни, в будівлі якого нині знаходиться Музей Полтавської битви.

Перша дружина Скліфосовського Ліза померла в 24 роки від тифу. Після цього Микола Васильович одружився на гувернантці Софії, з якою прожив до самої своєї смерті. Долі дітей і другої дружини Миколи Скліфосовського виявилися трагічними:

син Борис помер у дитинстві,

син Костянтин помер у 16 років через туберкульоз нирок,

син Володимир покінчив життя самогубством теж у 16 років,

син Микола загинув на Російсько-японській війні,

син Олександр пропав безвісти у
Громадянську війну,

донька Софія, як припускають, втопилася
в річці,

доньку Тамару, яка доглядала хвору
матір Софію Олександрівну, згвалтували і
повісили униз головою на дубі червоні, коли
увірвались у маєток Скліфосовського. Саму
Софію Олександрівну, дружину медика,
зарубали лопатами, не зважаючи навіть на
те, що у неї був папір, підписаний Леніним,
про те, що на сім'ю Скліфосовського репресії
не поширюються.

Діти Тамари Надія і Ольга виїхали з
батьком за кордон. Ольга оселилася в
Швейцарії, приїжджала до Полтави.

*Могила Миколи Скліфосовського, Яківці
(Полтава)*

Благовіщення Пресвятої Богородиці

– 140 років від дня народження **Іларіона Семеновича Свенціцького** (І. Святицький) (1876–1956), українського філолога, музеезнавця, мистецтвознавця, книгознавця

Собор Архангела Гавриїла
Міц. Анни, Алли, Лариси

– **165** років від дня народження **Романа Заклинського** (1851–1931) українського історика і етнографа

– **130** років від дня народження **Миколи Ізмаїловича Дмитрієва** (1886–1957), українського вченого-географа, геоморфолога, палеогеографа, гляціолога, геолога, доктора географічних наук, професора.

– **125** років від дня народження **Ярослава Володимировича Гинилевича** (1891–1980), українського громадського та медичного діяча, педагога (Німеччина)

– **105** років від дня народження **Степана Андрійовича Кириченка** (1911–1988), українського живописця

– **100** років від дня народження **Івана Мироновича Чиженка** (1916–2004), українського вченого в галузі електротехніки

Неділя 4-та Великого посту. Гл. 4
Прп. Іоанна Лествичника

– **100** років від дня народження **Володимира Григоровича Радченка** (1916–1969), українського літературознавця, письменника, критика

– **110** років від дня народження

Олександра Михайловича Пенькова (1906–1968), українського вченого у галузі механіки

– **100** років від дня народження **Валентина Вікторовича Александрова** (1916–1998), українського хіміка

– День народження **Антонія Борисовича Кутового** (18 років, студент ДНУ)

13

Середа другої седмиці Великого посту
Читання Великого канону з 17:00

– **120** років від дня народження **Льва Львовича Геца** (1896–1971), українського графіка, живописця

– **110** років від дня народження **Оксани Дмитрівни Іваненко** (1906–1997), української письменниці, перекладачки

14

Стояння Марії Єгипетської

– **260** років від дня народження **Антіна Ангеловича** (1756–1814), українського релігійного, освітнього та політичного діяча, історика української церкви, ректора Львівського університету (1796–1797). Єпископ Української Греко-Католицької Церкви; з 25 вересня 1808 року 1-й греко-католицький Митрополит Галицький, Архієпископ Львівський і Єпископ Кам'янецький – предстоятель Української Греко-Католицької Церкви. Старший брат правника, доктора Андрія Ангеловича.

– **115** років від дня народження **Юрія Олексійовича Мокрієва** (1901–1991), українського драматурга, прозаїка

– **110** років від дня народження **Айзика Шмұльовича Губермана** (1906–1966), єврейського письменника України

– **105** років від дня народження **Теодора Ромжі** (1911–1947), єпископа Мукачівської греко-католицької єпархії.

Народився у Великому Бичкові Рахівського району 14 квітня 1911 року дев'ятою дитиною в багатодітній сім'ї залізничного службовця. Після народної школи в рідному селі продовжив навчання у Хустській державній реальній гімназії, яку закінчив 1930 з відмінним атестатом. В 1930 році з благословення

владики-ординарія Мукачівської єпархії ГКЦ Павла Гебея був скерований у Рим в Колегію Германікум-Гунгарікум. Не закінчивши там курсу навчання, восени 1934 року переводиться у Папську Руську Колегію (Русікум). Закінчив філософський і богословський факультети Папського Григоріанського університету в Римі.

В 1944 році 8 вересня Папа Римський Пій XII призначив Теодора Ромжу титулярним єпископом Апійським і помічником єпископа Мукачівського. 24 вересня 1944 року хіротонізований на владика-ординарія Мукачівської єпархії ГКЦ. Хіротонія здійснена в Ужгороді. В умовах, коли ужгородська кафедра була вакантною (правлячий єпископ помер ще в травні 1944 року), а адміністратор єпархії перебував в Угорщині, єпископ Ромжа фактично керував єпархією після того, як у жовтні 1944 року радянські війська зайняли Ужгород. Після зайняття Закарпаття радянськими військами та його офіційного приєднання до Української РСР 29 червня 1945 року, суттєво ускладнилося становище греко-католицької єпархії (в цей же час йшла підготовка до ліквідації уніатської церкви в Галичині, після чого така ж доля чекала і греко-католиків Закарпаття).

Впродовж 1946-1947 років Т.Ромжа, єпископ Мукачівської єпархії, духовний лідер Греко-католицької церкви краю намагався чинити спротив ліквідації центру єпархії та самої церкви.

Вплив єпископа Ромжі на віруючих викликав різке невдоволення тодішнього першого секретаря ЦК Компартії України Микити Хрущова. За спогадами генерала Павла Судоплатова, Хрущов і тодішній міністр держбезпеки України Савченко в 1947 звернулися до Сталіна і міністра держбезпеки СРСР Абакумова з проханням дати санкцію на вбивство єпископа, звинувативши його в співпраці з підпільним українським національним рухом і «таємними емісарами Ватикану». У листі також стверджувалося, що Ромжа і його група становлять серйозну загрозу для політичної стабільності в регіоні, який нещодавно увійшов до складу Радянського Союзу.

Далі Судоплатов писав, що Сталін дав санкцію на вбивство, але замах, вчинений 27 жовтня 1947 під час однієї з поїздок єпископа по єпархії, не вдався. У результаті організованою Савченком і його співробітниками автомобільної аварії (зіштовхнення автомобіля з кінним екіпажем єпископа) Ромжа залишився живий: отримав важкі поранення, військові побили його до непритомності, і по цьому він був доставлений до Мукачівської лікарні. За спогадами одного із священиків єпархії о. Петра Васька, перебуваючи в лікарні, єпископ сказав йому: «перетерпіти і пролити кров за Господа, за віру, за святу церкву — велика милість, велика честь». Після чого він сповідався і причастився.

Незабаром єпископ помер — за офіційною версією, від наслідків аварії. Однак Судоплатов,

що знаходився під час замаху на єпископа в Ужгороді стверджував, що Ромжа був отруєний. Він згадував: “У цей час мені зателефонував Абакумов і сказав, що через тиждень в Ужгород приїжджають Савченко і Майрановський, начальник токсикологічної лабораторії, з наказом ліквідувати Ромжу. Савченко і Майрановський розповіли мені, що в Києві на вокзалі, у своєму залізничному вагоні, їх прийняв Хрущов, дав чіткі вказівки і побажав успіху. Два дні потому Савченко доповів Хрущову по телефону, що до виконання операції все готове, і Хрущов віддав наказ про проведення акції. Майрановський передав ампулу з отрутою кураре агенту місцевих органів безпеки — це була медсестра в лікарні, де лежав Ромжа. Саме вона й зробила смертельний укол.”

Поховано єпископа в Ужгороді у крипті кафедрального собору.

У червні 2001 Папа Римський Іван Павло II під час свого візиту в Україну причислив Теодора Ромжу до лику блаженних. У Мукачівській греко-католицькій єпархії діє Ужгородська греко-католицька богословська академія імені Теодора Ромжі.

15

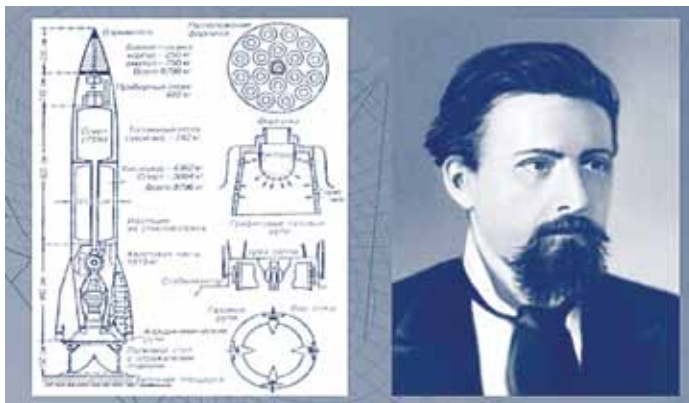
Читання Акафісту

– 140 років від дня народження
Володимира Костянтиновича Яновського
(1876–1966), українського живописця

– **140** років від дня страти **Миколи Кибальчича** (31 жовтня 1853, м. Короп Чернігівської обл. - 1881). Винахідник і революціонер-народник. Автор схеми першого у світі реактивного літального апарата. Страчений за замах на імператора Олександра II.

Він навчався у духовному училищі та духовній семінарії у Чернігові, але залишив її і вступив до гімназії у Новгород-Сіверському (1869-1871), а після її закінчення навчався в Інституті інженерів шляхів сполучення (1871-1873) та у Медично-хірургічній академії у Санкт-Петербурзі (1873-1875).

В Академії Кибальчич познайомився із народниками, захопився їхніми ідеями та брав участь у «ходінні в народ». У жовтні 1875 р. він був заарештований у Петербурзі за пропаганду революційних ідей серед селян і зберігання нелегальної літератури, перевезений до Києва

та ув'язнений у Лук'янівській в'язниці. Після звільнення у червні 1878 р. Кибальчичу було відмовлено у поновленні в Академії, за ним був установлений нагляд поліції. 1879 р. Кибальчич долучився до групи «Свобода або смерть», що входила до народницької організації «Земля і воля», а після розколу останньої перейшов до «Народної волі». Згодом він увійшов до складу її виконавчого комітету, в якому були, зокрема, колишній член Київської Громади Андрій Желябов і правнучка Кирила Розумовського Софія Перовська.

Ще гімназистом Кибальчич захоплювався хімією і навіть отримав прізвисько «Миколка-піротехнік». Натомість у «Народній волі» він завідував підпільною лабораторією, в якій розробив унікальну фарбу для підпільної друкарні, а також виготовляв нітрогліцерин і динаміт, виробляв бомби, причому його вибухівка за своїми характеристиками перевершувала динаміт Альфреда Нобеля.

Для шостого й останнього замаху народовольців на російського імператора Олександра II Кибальчич виготовив 2 потужні бомби цілковито нової конструкції. Однією з них білоруський шляхтич Ігнатій Гриневицький 13 березня 1881 р. на набережній Катерининського каналу у Петербурзі смертельно поранив себе та Олександра II.

Уже 29 березня Кибальчич був заарештований у Петербурзі і після

прискореного слідства засуджений Особливою нарадою Сенату до страти. Перебуваючи у в'язниці, він розробив перший у світі проект апарата для міжпланетних перельотів, накреслив схему ракети уламком гудзика на стіні камери, а потім передав папери із кресленням та пояснювальною запискою до проекту своєму адвокатові. Проте слідчі вилучили ці папери та долучили до слідчої справи, а по її завершенню сховали в архіві.

Проект Кибальчича був опублікований лише 1918 р. у журналі «Былое» (№4-5). Конструктор запропонував оснастити космічний корабель реактивним двигуном на твердому паливі (порох), розробив годинниковий механізм для подачі палива до камери згорання та пристрій для його запалювання. Він описав принципи керування ракетою через зміну нахилу двигуна, забезпечення стійкості корабля у польоті завдяки крилам-стабілізаторам і розподілу мас, а також передбачив систему гальмування ракети при її поверненні на Землю.

15 квітня 1881 р. учасники замаху на Олександра II Микола Кибальчич, Андрій Желябов, Микола Рисаков, Тимофій Михайлів і Софія Перовська були страчені у Петербурзі.

16

– 200 років від дня народження Рудольфа Івановича Моха (1816–1892), українського

письменника, громадського діяча, священика Української Греко-Католицької церкви. Один із продовжувачів справи «Руської Трійці», діяч Головної Руської Ради, секретар «Руської Ради народної». Учасник «Собору руських вчених» у Львові; разом з Яковом Головацьким, Т. Глинським, Миколою Устияновичем виступав проти вживання букви «ъ», тобто проти «язичія»

– **200** років від дня народження **Дениса (Діонісій) Федоровича Бонковського** (1816–після 1869), українського поета, композитора, перекладача

– **175** років від дня народження **Христини Данилівни Алчевської** (1841–1920), української письменниці, публіциста, діяча народної освіти, педагога.

– **175** років від дня народження **Володимира Платоновича Крилова** (1841–1906), українського патологоанатома

17

Неділя 5-та Великого посту. Гл. 5

Прп. Марії Єгипетської

– День народження священика **Володимира Дерев'янка**

18

– **100** років від дня народження **Володимира Самійловича Бабляка** (1916–1970), українського письменника

19

– **115** років від дня народження **Миколи**

Андрійовича Рокицького (1901–1944),
українського живописця

22

– **130** років від дня народження **Євгена Яковича Сагайдачного** (1886–1961),

українського художника, педагога

– **125** років від дня народження **Павлини Йосипівни Цвілик** (1891–1964), української майстрині художньої кераміки

23

– **150** років від дня народження **Миколи Михайловича Дерлиці** (1866–1934), українського письменника

– **125** років від дня народження **Олександра Васильовича Багрія** (1891–1949), українського та вірменського літературознавця, фольклориста, бібліографа, шевченкознавця, педагога

– **105** років від дня народження **Олександра Якимовича Гаврилюка** (1911–1941), українського письменника, публіциста

24

Вербна неділя

– **120** років від дня народження **Івана Корниловича Тоцького** (1896–1957), українського співака

– **145** років від дня народження **Любові Борисівни Хавкіної** (1871–1949), українського бібліотекознавця, бібліографа

– **135** років від дня народження **Леонори Абрамівни Блох** (1881–1943), українського скульптора

– **115** років від дня народження **Сави Захаровича Божка** (1901, хутір Крутоярівка, нині село Межівського району Дніпропетровської області – 27 квітня

1947, село Слов'янка Межівського району Дніпропетровської області), українського письменника, публіциста.

Представник генерації Розстріляного Відродження. В'язень сталінських концтаборів.

25

– 130 років від дня народження Василя Микитовича Лубенцова (1886–1975), українського співака

– 120 років від дня народження Якова Ароновича Штейнберга (1896–1982), українського архітектора

– 110 років від дня народження Лариси Костянтинівни Волошиної (1906–1975), української письменниці

– 110 років від дня народження Василя Яковича Баска (Басок) (1906–1940), українського поета.

Жертва сталінського терору.

З 25 по 30 квітня - Страсна седмиця

26

– 170 років від дня народження Івана Григоровича Верхратського (1846–1919), українського філолога, письменника, природознавця, громадського діяча, педагога, мовознавця, дослідника мови і фольклору лемків.

В 1868 прибув зі Львова викладати українську та німецьку мови у Дрогобицькій державній гімназії імені Франца Йосифа I,

де його учнем був, зокрема, Іван Франко.

– **110** років від дня народження **Антоніни Федорівни Прихотько** (1906–1995), українського фізика

27

– **200** років від дня народження **Алессандро (Олександр Вікентійович) Беретті** (1816–1895), українського архітектора

– **110** років від дня народження **Євгена Степановича Шабліовського** (1906–1983), українського літературознавця

28

Спомин Тайної вечері

Таїнство Соборування

Читання 12-ти Страсних Євангелій

– **140** років від дня народження **Георгія Федоровича Проскури** (1876–1958), українського вченого у галузі гідромеханіки

26

29

Страсна п'ятниця
Поклоніння Плащаниці

30

Велика субота

Пасхальне богослужіння
в ніч з 30 квітня на 1 травня

Жили собі на світі два брати. Один багач, другий бідняк. Багач мав багато землі, лісів, худоби й усілякого добра, що навіть цісар йому заздрих. А бідний мав хатку з одним вікном. У цій хатині бідно жила немаленька родина, а їсти було нічого.

Під Великдень багачева жінка напекла багато пасок, а в бідній хатині не знайшлось борошна навіть на одну маденьку. Жінка сумує і плаче:

— Люди завтра паски понесуть святити, а ми що?

— Не журися, — відповів бідний чоловік.

Бідняк узяв сокиру і подався до лісу. Ходив тим лісом, поки не зрізав липу. Підрізав від неї малий ковбанчик і обтесав його так, що на подобу паски стала.

Прийшов з тією паскою додому. Став перед порогом і каже:

— Жінко, а ну розпалюй у печі вогонь, паску будемо пекти.

Жінка помастила ще її яйцем і вложила в піч, щоб присмалилася трохи. Паска така вийшла гарна, рум'яна, висока, що жінка від утіхи аж заплакала і накрила її найфайнішим рушником.

Взяв бідак ту паску на другий день, на Великдень, і поніс її святити. Біля церкви людей було море. Та як багач побачив брата серед них, не можна сказати. Вподобав собі багач братову паску і позаздрих, бо його паски порозтріскувались у печі.

— Поміняймося з тобою пасками, — каже до брата багач. — Я тобі за твою гладеньку дам дві своїх. Тобі однаково, а у мене гості будуть дивитись, не годиться...

Бідний брат цього тільки й чекав. Помінялись.

Багач запросив гостей до себе додому. Гості спочатку роздивлялися його хороми, а потім сіли за стіл. А на столі красується така гарна паска. Усі дивуються: як така паска вдалася? І гарна, і рум'яна, і висока! А далі взялися краяти її. Та ба! Ніякий ніж не заліз у неї. Мусив багач аж сокирою розрубувати, і тоді виявилось все.

Соромно було багачеві визнати, що так помилився. Він і каже:

— Ну і бачите, люди добрі, які чудеса на світі діються? З паски в одній хвилині зробилось дерево! Оце тобі й на! Чого тіки не буває на Світі!

Юрій ФОМЕНКО

Степовики

Наддніпрянина. Дітлахи в ній - як місцеві вітри в цих степах. Їх думки мають непередбачувану логіку. Їх мрії одночасно чисті і наївні, а нерозуміння того, що навколо них те, про що мріють в великих містах, викликає посмішку. Підсмажені на сонці, обвітрені, розмірені як течія степових річок, і запальні як літня гроза. Три зустрічі зі степовиками.

Новгородка

Шлях в степу. Їду, підіймаючись на пагорби і скочуючись з них, одним словом по хвилях степу і серед хвиль, що біжать ланами стиглої пшениці. Позаду Кривий Ріг, попереду Кіровоград. Щоб перепочити, звернув до Веселих Боковеньок. Блукав алеями тінистого парку, розглядав з містка фото хмар у воді, рушив далі. На шляху Новгородка. Зупинився придбати щось для чистки черевиків. Типовий ринок в невеликому райцентрі-прилавки, неспішний люд, видно, що люди знаються між собою. В пошуках потрібного товару зустрів двох хлопців, років десяти і дванадцяти. Симпатичні підлітки смакували хот-догами. Сказати, що хот-доги були

великі, то нічого не сказати. Все було дуже по багатому, інгредієнти утопали в кетчупі поміж рум'яними злегка підсмаженими частинами булки. Одним словом, цю різновидність ход-дога можна назвати “райцентрівський”. Після вітань і їх відповіді на моє запитання про місце продажу потрібного товару, я не втримався і продовжив бесіду.

- Хлопці, а звідки ви?

- Ми з Митрофанівки, а тут допомагаємо батькові продавати кабана.

Хлопці пішли далі, а я стояв в роздумах над продажем кабана і купівлею хот-дога... Сам такий був.

Тепер, коли бачу ларьок з вивіскою “Хот-дог”, то згадую себе, хлопців і уявляю їх митрофанівського кабана.

Мандриківка

По берегам Дніпра, що не село, то сторінка, а то і дві в історії України. Мандриківка, одна назва говорить про серйозність цього населеного пункту і панства, котре в ній мешкає. Мав бесіду з молодим чоловіком вищеназваного поселення, заснованого в незапам'ятні часи. Бесіда була настільки серйозна, наскільки вона могла бути між двох людей з різницею в роках чотири десятиріччя.

Модерновий пан з комп'ютером у сумці через плече закінчував рахувати перший десяток років. Повний планів на першу половину другого десятиліття, з цікавинкою розглядав мене як людину з минулого століття.

- Максиме, а ти знаєш яке село нижче по Дніпру за Мандриківкою.

- Лоц-Камянка.

- Чув, що там раніше лоцмани жили.

- Так. Вони за південним мостом тримали відділення Нової пошти і возили плотами посилки в Запоріжжя.

- ...?!

В принципі правильно. Додати особливо нічого. Видно, що пан Максим володіє темою.

Стара Огрінь

Переді мною стояв реальний олігарх пан Андрій з Старої Огрині. Він мав за спиною два класи і рюкзачок. В рюкзачку були його активи – магніт, збільшувана лінза, ліхтарик, дзвінок до велосипеда, набір гачків і поплавків,, самі необхідні інструменти, якими можна було щось від чогось відкрити. Життєрадісний його погляд давав зрозуміти, що до кінця канікул у нього ціла вічність для добрих справ і пригод.

- Андрію, ти багата людина.

- В мене ще дві верші в Шиянці і дідовий човен в городі на березі.

- Нема слів... Давай я тебе пригощу морозивом.

- Дякую. У мене є сім гривен.

Переді мною стояв реальний олігарх. Нехай він ще не довчив грамоту і про нього ще не писала районна газета, але за цим точно діло не стане. Його вік був позначений цифрою “вісім”. Його активи оцінюються дорожче за мільярди у панів, котрим вже ніколи не позначити однією цифрою “вісім” свій вік.

Степ. Він скрізь. Навколо нас, в нашій душі і ми в нім...

Дякує

Всечесніший отче Василю!
Дуже хочу, щоб Ви мали від мене якусь гідну пам'ятку, тому висилаю рушничок, виріб справжньої гуцулки, яка сама підбирала взір і кольори, притаманні тому етнічному краю. Хрестик вишивки дрібненький - можна подивляти народних умільців - жінка без освіти - вклала своє розуміння краси і до строгих гуцульських "шкіців" додала квіточки (що не є гуцульським), але зробила зі смаком. В кінці рушника залишила до підігнання або до пришиття кисточок (френзлів). Це вже на Ваш смак - я особисто не давала б кисточок, рушник має своє "обличчя", яке дала йому гуцулка.

Я від себе надаліше бажаю Вам такої гармонії, як у взорі рушника. Дякую за ту велику кількість інформації, яка у Ваших публікаціях.

*Зиновія Служинська,
дійсний член НТШ*

Підготували:
священик Володимир Дерев'янка,
диякон Павло Тепін, Ігор Чечель,
Григорій Бондаренко,
Володимир Філіпов,
Світлана Лавриненко,
Тетяна Сокирка,
Олексій Єрмаков

Ілюстрації з інтернету

Дарунок

Священик Василь Пишний
Храм Покрови, с.Рубанівське,
Васильківський р-н, Дніпровська обл.,
т. +380675238992
naviky@ukr.net www.naviky.dp.ua
а/с 1847, м. Дніпро, 49027, Україна

Надруковано в типографії “Літограф”

Їубанівецьке